

Cuprins

<i>Prefață</i> (Mircea Eliade)	5
Prolog în cer	7
Prolog pe Pământ	13
Capitolul I	
Jurnalul lui Keph	21
Capitolul II	
Călătoria lui Lester și a Elisei	37
Capitolul III	
Jurnalul lui Keph	47
Capitolul IV	
În adâncurile Hyperboreei	61
Capitolul V	
Nedumerirea Elisei	67
Capitolul VI	
Keph ia o hotărâre	71
Capitolul VII	
Misiunea lui Lester	81

Capitolul VIII	
Bătrînul Munților	87
Capitolul IX	
Între lumi	101
Capitolul X	
Față în față	105
Capitolul XI	
Mutantul	111
Capitolul XII	
Portretul unui hyperboreean	117
Capitolul XIII	
Misiune specială	127
Capitolul XIV	
Stăpîna	135
Capitolul XV	
O partidă de șah	145
Capitolul XVI	
Arta Transformării	151
Capitolul XVII	
Un agent	157
Capitolul XVIII	
Peștera Albastră	163
Capitolul XIX	
O întâlnire neprevăzută	169
Capitolul XX	
Un artificiu impenetrabil	177

Capitolul XXI	
Suspendarea timpului	181
Capitolul XXII	
Stăpînul viselor	191
Capitolul XXIII	
De la sfîrșitul Hyperboreei	199

IOAN PETRU CULIANU

Hesperus

roman

Ediția a IV-a

Prefață de Mircea Eliade

POLIROM
2019

- Facem foc, repetă el convins, mîncăm.

Deși mulți au contestat acest lucru, Guillaume avu ocazia să observe că femeile au suflet mai bun decît bărbații. După o lungă șovăială, exemplarul oribil din fața lui schiță un fel de zîmbet, trase cu forța de vreascuri mai-mai să-i rupă brațul și bolborosi la rîndul ei :

- Facem foc, da, facem foc.

Acest gest avu darul de a spulbera tensiunea grupului. Capetele strînse în cerc recăpătaseră expresii indiferente.

- Ai mîncare ? întrebă unul.

Guillaume arată bucuros spre vale, unde funcționarii de securitate uciseseră pentru el un gușter enorm, cu intenția de a-i da un prilej onorabil să pătrundă în mijlocul populației cu fruntea sus, iar nu ca un cerșetor oarecare.

- Am ! spuse el mîndru. *Agâz* mare !

Interlocutorul strîmbă din nas.

- *Agâz* nu se mîncă ! afirmă el peremptoriu și scuipe pe jos.

- Vino să vezi ! zise profesorul enervat de acest obstacol la care nu se așteptase. După ce că le ghiorăiau mațele de foame, acești primitivi mai aveau curajul să refuze o hrană delicioasă !

Avînd, desigur, timp de pierdut, omul coborî să vadă acel *agâz* ascuns într-un tufiș și se întoarse printre ai lui cu un aer vesel.

- Țsta e *agôz*, nu *agâz*, prostule ! îi zise el savantului, dîndu-i o palmă după ceafă ca semn de fraternitate. Ce, nu știi să vorbești ?

Primit cu bucurie în acea societate famelică, Guillaume arboră pentru o vreme un aer disprețuitor, întrucît nu reușea să digere nici insulta primitivilor cu privire la capacitățile sale lingvistice, nici, ba chiar și mai puțin, carnea aceluia *agôz*, care se dovedi nu tocmai delicioasă. În tot cazul, faima lui de vînător era de acum stabilită și, după prînzul pantagruelic, Guillaume fu salutat de toți în chip festiv, cu o puternică

frecare a nasurilor de nasul lui. Deși în timpul operațiunii nu se simți prea fericit, cel puțin fusese acceptat de grup.

A doua zi avu prilejul să constate că gloria o dată dobândită trebuie să fie întreținută în mod constant. Fără multe fasoane, fusese trimis de dimineață la vânătoare de *agôz* ori de altceva. Neștiind cum să-și folosească dezintegratorul la o asemenea ispravă și lipsit de orice abilitate venatorie, Guillaume fu nevoit să ceară indicațiile Hyperboreei. Funcționarul de securitate cu care vorbi îl sfătui să dezintegreze numai picioarele vreunei bestii, ceea ce se dovedi mult mai ușor de spus decât de făcut. Dintr-un gușter mai mititel se alese cu ceva mai puțin de jumătate, iar un fel de pasăre care refuzase să stea nemișcată pieri tragic, cu pene cu tot, în cîmpul mortal de energie. În plus, un dezintegrator trebuie încărcat după circa treizeci de folosiri, ceea ce nu-i dădea prea mult răgaz. În acea seară fu primit mult mai prost ca în ajun, dar din fericire mai toți bărbații grupului se întorseseră fără nici o pradă, astfel încît bucata sa de *agôz* reuși încă să facă figură onorabilă. După cină băură un fel de decoct de plante cu un neașteptat efect euforizant. Profitînd de buna dispoziție a tuturor, Guillaume se decise să-și încerce norocul și să afle dacă populația asta infectă avusese vreodată contact cu Mutantul. Pentru aceasta fu nevoie să născocoască o poveste, pornind de la ideea că, în mintea lor puerilă, Mutantul trebuie să fi avut desigur caracteristici paterne, trebuie să fi fost un fel de Bătrîn al Munților care intervenea în caz de nevoie sau poate nu intervenea deloc, dar era capabil să apară și să dispară pe neașteptate ori să producă fenomene neobișnuite, fulgere, furtuni sau alte chestii dintr-astea.

– Eu, le zise Guillaume ascultătorilor plini de respect, caut pe *ngong viskaum*, Bătrînul Munților. Fericit cine-l întâlnește !

Se opri ca să-și aleagă cuvintele, în timp ce oamenii își aruncau priviri semnificative.

– Bătrînul ăsta este excepțional, el ajută pe toată lumea, de exemplu cînd oamenii mor de... foame, de sete, în fine, cînd stau să moară.

Un murmur admirativ însoțind acest discurs, Guillaume prinse curaj.

– Mai poate face și multe alte lucruri, de exemplu apare și dispare după plac (murmurul încetă brusc), scoate foc prin degete și... se joacă, da, se joacă cu norii, *namire ayâkh*!

Un timp oamenii se priviră timp, apoi începură să vocifereze. Nu prea înțelegeau, în mod vizibil, povestea savantului păros. După ce schimbă între ei diverse opinii, unul veni cu ideea că bătrînul nu se poate juca, *namire*, cu norii, ci, desigur, *deimire ayâkh*, ceea ce însemna, după Guillaume, „umple cu nori”. Deoarece îi era indiferent ce face bătrînul, admise eventual că acesta se umple cu nori.

– Da, zise el, așa e bătrînul acesta extraordinar! L-ați văzut cumva pe aici?

Asistența cufundată în admirație regreta mult că nu avusese niciodată de-a face cu acest bătrîn. „Dacă l-am avea pe *ngong viskaum*, atunci n-am muri de foame”, spuse un moșneag îngîndurat. „Se mai umple și cu altceva decît cu nori?” îl întrebă un altul. Profesorul nu prea înțelegea despre ce-i vorba, de aceea se făcu a nu auzi. Deoarece nimeni nu-l văzuse pe Mutant, a doua zi, sub pretextul vînătorii, avea să-și ia tălpășița. Ca să-și facă datoria, întrebă dacă nimeni nu observase în ultima vreme ceva ciudat. I se răspunse că într-un grup vecin se întîmplaseră lucruri foarte ciudate, cu un zeu care coborîse dintr-un fel de *ngong*. Abia în clipa aceea profesorul pricepu că făcuse o eroare grosolană: cuvîntul *ngnog* însemna „farfurie”, nu „bătrîn”, care se spunea *ngon*. Greșeala fiind ireparabilă, încercă să ia aminte la ce i se spunea în continuare. Află că o femeie descoperise într-o peșteră un om fără barbă, care era

mort, dar nu mirosea urît. Zeul coborît din farfurie, care avea un singur ochi și un sac în spate, îl luase pe omul mort cu el. Lumea începu să se retragă în culcușuri și Guillaume se întinse și el, rumegînd gînduri nu tocmai plăcute. Își dădu seama că primitivii ăștia respingători trebuie să fi înțeles din povestea lui cu totul altceva decît voise el să le spună. *Ngong viskaum* însemna pur și simplu „farfurie de piatră”, cuvîntul *viskaum*, „munte”, putînd semnifica și „stîncă, piatră”. De aceea se explica insistența lor că strachina nu se joacă cu norii, ci se umple cu ceva. Dar cum se putea umple cu *nori*? Înciudat, profesorul pricepu că făcuse iarăși o eroare de pronunție: „nori” se spunea *ayakh* cu un *a* acut. Dar ce-o fi însemnînd *ayâkh* cu *a* grav, așa cum îl pronunțase el? Dacă-și aducea bine aminte, *ayâkh* era nici mai mult nici mai puțin decît *supă*! Iată cum toate se potriveau în fine: primitivii înfometați credeau că el caută o farfurie miraculoasă în stare să se umple singură cu supă!

Deși Guillaume spera că spiritele se potoliseră, murmurele excitate din jur îi dezmințiră optimismul. Și lucrurile nu se opriră aici. Nu peste multă vreme, un moșneag care, fiind pesemne bolnav de piele, n-avea obișnuita podoabă capilară pe corpul lui costeliv – ciudățenia îi asigura un prestigiu vizibil înăuntrul grupului –, veni la el aducîndu-i-o de mîină pe frumoasa despuiată pe care el voise s-o ajute la cules vreascuri. La ultimele licăriri ale focului, profesorul putu să vadă cum femeia își netezea părul de pe cap cu scui pat, arborînd în același timp un aer pe jumătate stînjedit și pe jumătate excitat, care-i punea și mai mult în valoare podoaba dinților lungi ca niște cîrlige și pe deasupra aproape negri.

– Aceasta este Zimga, zise bătrînul chel. Ți-o dăm pe Zimga dacă ne dai strachina care se umple cu supă.

Chiar dacă le-ar fi putut da acel obiect miraculos, Guillaume presimțea că ar fi făcut mai bucuros gestul de

mărinimie ca să scape de Zimga și nu ca s-o primească. De aceea declină oferta printr-un gest, afirmînd supărat că el n-are nici o farfurie, fiind tocmai în căutarea ei.

Toată lumea din jur amuți, moșneagul luă un aer mînios, iar Zimga păru atît de revoltată încît îi întoarse spatele și scuipe sonor în foc. Guillaume pricepu vag că ar fi putut să facă încă o gravă greșeală neprimind darul, însă aceasta era peste puterile lui. Orice, dar nu Zimga!

– Nu vrea pe Zimga! strigă moșul consternat, invocîndu-i pe toți ca martori. Atunci pe cine vrei, pe Linarda? Sau cumva pe Tenbo? Ori pe Tireg? Guillaume spuse că vrea numai să fie lăsat în pace să doarmă și că mîine se va duce să caute strachina.

– Așa nu merge! Trebuie s-o iei pe Zimga!

Aceasta protestă, din colțul unde se retrăsese, cu o ploaie de imprecțiuni care depășeau competența lingvistică a savantului. Fu secondată de mai multe glasuri revoltate, care cereau repararea afrontului. Guillaume luă hotărîrea eroică de a ține un discurs, nu ca să-și facă autocritica pentru erorile sale de pronunție, nu, ci pur și simplu pentru a-i asigura pe toți că și fără Zimga el le va aduce acea strachină fermecată, dacă o va găsi! Simți, după murmurele care urmau, că nu fusese în întregime convingător. Un plîns cu sughițuri indica desigur că Zimga nu poate înghiți nici acum inexplicabilul gest de refuz al profesorului. Cine te crezi? ar fi vrut să-i strige acesta, dar reuși să se abțină.

Pînă la urmă primitivii se liniștiră, iar Guillaume, zdrobit de atîtea întîmplări nefaste datorate numai și numai propriei sale stîngăcii sociale și lingvistice, se cufundă într-un somn agitat, cu vise.

Se făcea că un bătrîn majestuos, cărunt ca neaua, îmbrăcat în niște cearșafuri albe și înconjurat de o aureolă luminoasă, cobora încet de-a lungul unui curcubeu. La capătul celălalt îl

aștepta, cu emoție, însuși savantul nostru, care apărea mult mai avantajos decât în realitate : nu atât de păros, dar înalt și puternic, înconjurat de un grup de primitivi care-l priveau cu venerație.

Ajuns la o distanță convenabilă, bătrînul făcea un gest cu mîna, și de îndată asupra pămîntenilor îngenuncheați binecuvîntarea lui cădea sub forma unei ploii de binefaceri : moșneagul lipsit de păr primea o podoabă capilară adecvată, diformitățile tuturor dispăreau, ba chiar și dinții lui Zimga arătau de parcă tocmai își pusese proteză la cel mai scump dentist din Hyperboreea.

Ajuns la cîțiva pași de el, bătrînul acela coborît din cer îi adresa un zîmbet părintesc plin de farmec și-l întreba cu duioșie : „Ce dorești, Guillaume ? ” Lingvistul întindea mîinile spre el în semn de implorare și-l ruga cu lacrimi anticipate de recunoștință în glas : „Fă ca acești indivizi veșnic înfomețați să primească strachina ta fermecată cu supă, astfel încît viitorul să le surîdă și lor.” Bătrînul îl privea o clipă grav, ca pentru a-i spune : „E cam greu ce-mi ceri”, dar apoi își băga mîna în faldurile cearșafurilor și de acolo scotea o strachină de piatră strălucind de nouă ce era. Deși se vedea că-i vine greu să se despartă de acel obiect, i-l înmîna oftînd lui Guillaume, care-l înhăța în palmă...

În clipa aceea se trezi ținînd într-adevăr ceva strîns în mîna, dar bucuria îi fu de scurtă durată.

Mijeau zorile. În lumina cenușie, profesorul se văzu înconjurat de toată ceata de indivizi lihniți, cu mutre deloc încurajatoare. Fața lui Zimga strălucea prin hîzenie, precum și prin expresia ei concentrată de ură. După cum ne învățau psihanalistii din epoca petrolului, visele au o funcțiune compensatoare. E probabil că mai mulți dintre acei primitivi răpănoși avuseseră vise asemănătoare cu cele ale fostului